

30 Days Before Pesach- Any difference from 30 days before Purim?

Introduction

פסחים ד' עמוד ב' -...דבדיקת חמץ מדרבנן הוא, דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי ליה... [כ"עפר" (רש"י)/"הפקר" (תוס')- מ"ב תל"א/ב].

Source

פסחים ו' עמוד א' - המפרש והיוצא בשיירא;; קודם שלשים יום - אין זקוק לבער, תוך שלשים יום - זקוק לבער
הני שלשים יום מאי עבידתייהו? כדתניא:

רבן שמעון בן גמליאל אומר: שתי שבתות".	"שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום
..מאי טעמא דרבן שמעון בן גמליאל? שהרי משה עומד בראש החדש ומזהיר על הפסח... הפסח...	מאי טעמא דתנא קמא? שהרי משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על הפסח שני.

שולחן ערוך, או"ח תל"א-א המפרש מיבשה לים, או יוצא בשיירא...., תוך שלשים יום זקוק לבדוק... קודם שלשים יום אינו צריך לבדוק.

Explanation

<u>Bread=Bread, but good idea</u>	<u>Bread=Chametz</u>
מאירי [שם]... הואיל וכבר התחילו להתעסק בהלכות הפסח = הרי חובת ביעור ממשמשת ובאה. ראייה: מ"ב [תל"ו/ל"ב] -... כתבו האחרונים כל שלשים יום צריך לעיין בכל דבר העושה, שלא ישאר בו חמץ באופן שלא יוכל להסירו בנקל:	רש"י [שם ד"ה "קודם שלשים יום"]... כנגד ש"שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום, " ומאז חל עליו להיזהר בצרכי הפסח.

Ramification # 1: Check for Chametz early=Beracha?

וכל אלו שבדקין קודם זמן:

יש אומרים שמברכין ואין נראה כן	יש אומרים שאין מברכין לפי שאין
ריטב"א [שם] - ודעת הר"א ז"ל דכל שזקוק לבער מברך על הביעור, ונראין הדברים תוך ל' יום דוקא.	שעת המצוה אלא מאור ארבעה עשר

להלכה: שולחן ערוך או"ח תל"א-א... תוך שלשים יום זקוק לבדוק ולא יברך אז על ביעור חמץ.

Ramification # 2: Homeless on the Night of the 14th

שולחן ערוך או"ח תל"ו/ג-ישראל היוצא מבית א"י תוך שלשים יום ונכנס בבית אחר בעיר זו, או הולך לעיר אחרת, אינו צריך לבער בית הא"י שהרי יקיים מצות ביעור באותו בית אחר. אבל אם הוא מפרש או יוצא בשיירא ולא יכנס בפסח בבית;

יש מי שאומר שחל עליו חובת הביעור כיון שהוא תוך	וי"א שאינו צריך כשנכנס בו הא"י
ל' יום, וצריך לבער בית הא"י שהוא יוצא ממנו כדי לקיים מצות ביעור, אע"פ שהא"י יכנס לבית בפסח	הסבר המ"ב [שם ל"א] - דהא הביעור אינו חובת הגוף אלא למי שיש לו חמץ צריך לבדוק ולבער, וכאן שאין לו חמץ דהרי הוא מפקירו וכנ"ל אין עליו שום חיוב

Ramification # 3: Kashering before Pesach

מסכת פסחים דף ל' עמוד ב'- א"ל רבינא לרב אשי; הני סכיני בפסחא: היכי עבדינן להו? אמר ליה- לדידי חדתא קא עבדינן. אמר ליה; תינח מר דאפשר ליה, דלא אפשר ליה מאי אמר ליה? אנא כעין חדתא קאמינא; קתייהו בטינא, ופרזלייהו בנורא, והדר מעיילנא לקתייהו ברותחין. והלכתא אידי ואידי ברותחין ובכלי ראשון

Tractate Pesachim 30b: Ravina said to Rav Ashi: With regard to these knives, how do we prepare them for use during Passover? Rav Ashi said to him: For me, personally, we craft new ones. Ravina said to him: It works out well for Master, as you are able to afford new knives. However, what should one who is unable to purchase new knives do? He said to him: I was speaking of making them like new by thoroughly cleaning them in the following manner: One should cover the wooden handles in mud, so that they will not be burned, and heat the metal with fire until it is white-hot. And then I place the handles of the knives in boiling water in order to remove anything that had been absorbed into the wood. And the *halakha* is that with regard to both this, the blade, and that, the handle, it is sufficient to immerse them in boiling water, so long as this water is still in a primary vessel.

תוס' [פסחים ל' עמוד ב' ד"ה הלכתא]- ... ועוד יש לחלק בין התירא בלע ובין איסורא בלע כדמחלק רב אשי בשילהי מסכת ע"ז, והא דמצריך להו רב אשי הכא ליבון = מחמיר על עצמו היה.

משנ"ב [אוי"ח תני"א/כ"ח]... דע דאיתא בגמרא;

אבל דבר היתר הנבלע בכלי ע"י אור אף שאח"כ נאסר כגון בשר קדשים שצלהו בשפוד ע"ג האור אף שלבסוף נעשה הבליעה בשפוד נותר אפי"ה הכשרו של שפוד זה די בהגעלה.	דדוקא דבר איסור הנבלע בכלי ע"י אור צריך ליבון
--	---

ונחלקו הפוסקים לענין חמץ הבלוע בכלי :

<p>ערוה"ש בשם הראב"ד [תני"ב/א]- ובאמת דעת הראב"ד דבחמץ גם כן אינם צריכים ליבון</p> <p>הרמ"א [שם] בשם המרדכי/הגמ"י- ויש מקילין אם נתלבן כל כך שקש נשרף עליו מבחוץ...</p> <p>מג"א [תני"א/י"א]-... דלדעת או"ה שפסק דחמץ מקרי התירא בלע. אי"כ גם בחמץ די בליבון קל כזה עכ"ל.</p> <p>משנ"ב [שם]-... י"א דזה ג"כ מקרי התירא בלע שבאמצע השנה כשנבלע החמץ של המוליית"א בשפוד היה היתר וע"כ סגי בהגעלה....</p>	<p>הרמב"ן [ע"ז ע"ו עמוד א']-... כיון שהיה שמו עליו וממשו של חמץ בלע = מהשתא נמי איסורא בלע ליאסר בפסח, וכך נראה מפירוש רש"י ז"ל שפירש גבי נותר לא הוה איסור בעיניה, שבתוך דפני הכלי היה בלוע ומעולם לא הוכר איסור, ואלו גבי חמץ ניכר הוא, וכן כתב נמי כאן בסכין דמתני' דגבי רותח צריך הגעלה ברותחין ובכלי ראשון כדאיתמר בפסחים לענין חמץ בפסח, למדנו שהוא משהו אותן בדיניהן</p> <p>מ"ב בשם הב"י בשם רבינו ירוחם [שם]-... וי"א דוקא נותר שבעת הבליעה לא היה שם "נותר" על הבשר כלל לכן נקרא ד"ז בשם התירא בלע, אבל חמץ, דבעת השתמשות השפוד בחמץ היה שם חמץ על הבליעה ועכשיו ג"כ שמו חמץ אלא שעתה נתעורר האיסור למפרע על שם חמץ זה לא מקרי בשם התירא בלע דחמץ בלע בתוכו וגם עכשיו הוא חמץ ובכלל איסורא בלע הוא וצריכין ליבון, ולזה הסכימו רוב הפוסקים וע"כ פסק המחבר כוותייהו.</p> <p>שולחן ערוך [אוי"ח תני"א/ד]- כלים שמשתמשים בהם על ידי האור... צריכים ליבון והליבון הוא עד שיהו נצוצות ניתזין מהם: הרמ"א [שם]- ונוהגין כסברא ראשונה בכל דבר שדינו בליבון. אבל דבר שדינו בהגעלה רק שיש בו סדקים או שמחמירין ללבנו סגי בליבון קל כזה. חצובה צריך ליבון</p>
---	---

סיכום **המשנ"ב** [תני"א/ל"ב]- דלדינא עיקר כדעת המחבר דחמץ מקרי איסורא בלע וע"כ צריך ליבון טוב... אכן [לז] במקום הפסד מרובה או מניעת שמחת יו"ט והוא אינו ב"י מעת שנסתמשו בו החמץ = יש לסמוך בדיעבד על הפוסקים דסוברים דחמץ מקרי התירא בלע ודי במה שהכשירו בהגעלה או בליבון קל.